

נספח 2 אפשרות ב

70% 3 ש"ש לפחות הערכה חיצונית	30% 3 ש"ש הערכה בית-ספרית	
הבנה והבעה – שאלות בממדי ההבנה השונים וסיכום ממוג תחביר ברמה מעמיקה בלי מערכת הצורות	20% (2 ש"ש) תחביר : בהיקף שהיה נהוג בשאלון א מערכת הצורות : מערכת הפועל ומערכת השם יסודות תורת ההגה (בשירות התקינות): שוואים ודגשים שם המספר ומילות היחס	10% (1 ש"ש) הבנת הנקרא כתיבת טיעון בזיקה לכמה מקורות מידע התמקדות במהלכי כתיבה קצרי טווח וכתיבה טיעון ארוכת טווח אחת

פירוט התכנים להערכה הבית-ספרית 30%

ציר טקסטואלי - הבנת הנקרא והבעה בכתב (שעה שבועית ארוכה כ-30 שעות)

התמקדות במהלכי כתיבה קצרי טווח וכתיבת טיעון ארוכת טווח אחת המבוססת על שני טקסטים לפחות

היקף הכתיבה: כ-500 מילים

- התלמידים ילמדו על אודות הסוגה מטקסטים שהם יקראו ושהם יפיקו.
- הטקסטים שהתלמידים יקראו יהיו טקסטים בהיקפים שונים רציפים ובלתי רציפים מסוגות שונות. התלמידים יקראו לפחות עשרה טקסטים בהיקף של 400-800 מילים בכל טקסט. ניתוח הטקסט יכלול טיפול באוצר מילים, ממדי הבנה: איתור מידע, פרשנות והיסק, הערכה וביקורת.

ציר לשוני - לשון בהקשר (שעתיים שבועיות כ-60 שעות)

תחביר 30 שעות

הוראת הנושאים הלשוניים תהיה בהקשר במידת האפשר תוך עמידה על היבטים פרגמטיים ופונקציונליים.

- זיהוי חלקי המשפט הפועלי: נושא; נשוא; תוקנות: התאם, על בסיס הנלמד בכיתה ט
- נושא שמני: בשלב הזה של ההוראה יש ללמד את הנשוא השמני מסוג שם עצם ושם תואר בלבד.
- אוגד מסוג כינוי גוף בלבד
- משלימי הפועל (בלא הבחנה ביניהם), משלים שם (לוואי), על בסיס הנלמד בכיתה ט
- הבחנה בין סוגי המשפטים: פשוט (פועלי ושמני), מורכב ואיחוי
- תקינות מבחינת: פיסוק; נקודה, סימן שאלה, מירכאות, נקודתיים
- קשרים לוגיים: זיהוי והמרה יצירת משפטים תוך שמירה על המשמעות הלוגית

- נאין הבונוה לדרישה מפורשת לתמרה ממבנה תחבירי אחד למבנה תחבירי אחר, כדוגמת "המר את המשפט ממשפט פשוט למורכב".
- דרכי מסירה: זיכור ישיר ודיבור עקיף (על בסיס הנלמד בכיתה ט); הסגר

מערכת הצורות 30 שעות

- זיהוי צורך השורש בפעלים ובשמות
- הבנת המשמעות, ניתוח ונטייה של פעלים לפי שורש, בניין, זמן ונוף מן הגזרות האלה: פעלים מגזרת השלמים, כולל שורשים מרובעים, גזרת חסרי פ"י וחסרי פ"י צ, נחי פ"א, נחי פ"י, נחי ע"ו (ע"י), נחי ל"א, נחי ל"י/ה
- שורשים גזרי שם ושורשים תניינים
- ניתוח תצורה של שמות: צורך השורש וצורך המשקל, בסיס+ צורך סופי ומשמעויותיהם של הצורנים הסופיים, הלחם בסיסים: משמעויות המשקלים והסופיות
- שאלה מלעז
- משמעויות של משקלים בסיסיים
- השורשים יהיו מי הגזרות האלה: מגזרת השלמים, כולל שורשים מרובעים, גזרת חסרי פ"י וחסרי פ"י צ, נחי פ"א, נחי פ"י, נחי ע"ו (ע"י), נחי ל"א, נחי ל"י/ה
- יסודות תורת ההגה **בשירות התקינות**: שוואים ודגשים
- שם המספר: שימוש תקין, כולל אותיות השימוש
- נטיית מילות היחס: נטייה ושימוש תקינים
- תקינות בפועל ובשם
- הבחנה בין צורך גזירה לצורך נטייה

למי שבתור באפשרות ב, מערכת הצורות לא תופיע בשאלון החיצוני

הערות והדגשים

- פעילויות ההוראה בהבעה בכתב יילמדו ויוערכו באמצעות תיק עבודות, **תלקיט**. התכנים שיוצגו יותאמו למסגרת של שעתיים שבועיות.
- חשוב לשלב טקסטים מגוונים **מתחומי דעת שונים**, תוך הכלטה של **היבטים ערכיים**, כדי לאפשר דיון מעמיק בקריאה, בכתיבה ובשיח הדבור.
- חשוב לעודד **למידת עמיתים**, בעיקר בתהליכי כתיבה: כל עמית בקבוצה קורא, מגיב, חוקר ומסיק מסקנות.
- חשוב לשלב **מחשב** בחוויית הלמידה בתהליך הכתיבה (לצורכי שכתוב והערכה, חיפוש מקורות מידע) ובקריאה של טקסטים דיגיטליים.
- חלופות בהערכה**: למידה חווייתית, פעולה המעוררת סקרנות ועניין. כגון מתן הרצאה, הצגת תוצר מעשי והגנה עליו, לימוד המבוסס על מיזמים, על משחקים, על מצגות, על חידונים, ועוד.